Ч. 176 (11.429). Львів, четвер 9. серпня 1928. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Не было, нет и быть не может".

Львів, 8. серпня 1928.

„Никакого украинского языка не было, нет и быть не может". Такий чорносотенний афоризм упав про українську мову й українську культуру, літературу, науку і тим самим взагалі про все українське з уст російського царського мін. Валуєва в 1876 р. тобто на цілих 41 літ перед великою російською революцією 1917 р. Цей самий, але гірший своєю ідкою і, так сказатиб, „революційною" закраскою афоризм сказав иншими та нікчемнішими словами і потвердив учинками на 11-ому році жовтневої більшовицької революції у 1928 р. корифей російської пролетарської літератури і хоч не формальний то духово нерозривний член російської компартії, приятель Леніна і типовий представник культурної еліти комуністичного суспільства Максим Горький.

Про те, що сказав і що вчинками потвердив М. Горький, мали наші читачі нагоду довідатися з опублікованого у 170. числі „Діла" отвертого листа українського письменника В. Винниченка до російського письменника М. Горького. Оба вони соціялісти і оба тепер комуністи! А якою мовою вони говорять між собою? — А чому такою і не иншою? — Тому, що між ними величезна пропасть. Горький — син пануючої нації, Винниченко — син неволеної нації. Отже, чи можлива між ними спільна, дружня мова навіть на невтральні, чисто абстрактні, духові, загально-людські теми? — Показується, що ні! Бо син пануючої та поневолюючої народности хоче заборонити синові поневоленого народу висловлювати свої думки на високі, загально-людські, універсальні теми своєю рідною мовою. „Не было, нет и быть не может". Ось „ультіма рацio" расового, духово вишліфованого, чуткого та рафіновано-типового представника російської пролетарської культурної верхівки. „Наречіє", а не мова!

Досі виступали проти тієї мови (точніше проти українізації, але теж до мови зводиться!) такі корифеї комуністичної політичної російської думки й комуністичної реальної політики як Зіновєв, як Ларин, як Ваганян, і менші, як редактори російського журналу „Комсомолія" і навіть відповідальні представники Найвищого Суду в УСРР, як Маліцький та інші ще менші, а тепер виступив проти неї російський великан, „співець найінтимніших вібрувань душі людської" і „співець горя пролетарського", світової слави письменник російський Максим Горький.

Ларіни, Ваганяни, Маліцькі чи інша подібна їм братія — це політики, це реальні політики, це реалізатори російського великодержавного імперіялізму в червоній поволоці. І тому їм можнаб навіть не дивуватися, бо в імя російської великодержавности вони навіть обовязані вибирати шлях до ціли через труни всіх тих, що сталиб на перешкоді здійснованню російської заповітної ідеї світовладства, тепер під прапорами червоного імперіялізму. — Так скаже може не один „залізний" політик, поклонник Бісмарка. — Але Горький, — додасть він — Горький „цей чуткий, перечулений на всяку кривду й неволю жрець свободи і визволення", цей літературний романтик боротьби за рівноправність усіх і цей альтруїст навіть у політиці — невже цей Горький на старі літа міг стати виконавцем заповіту чорносотенного Валуєва?!

Отже бачимо, що став. І заборонив перекладати свої твори на українське „наречіє"! Очевидно, що він, як у кожному випадку кожний талановитий письменник, став у тій ділянці типовим висловником тих настроїв і тих міркувань, якими живе його комуністичне середовище. Так як Горький думає, читачу, про українську мову і про все українське ціла російська комуністична верхівка і не тільки вона, але вся, геть уся комуністична російська маса і вся російська інтелігенція. Так думає та сама комуністична верхівка, що цілий світ впевняє про те, немов-то вона одна-єдина найдоцільніше і найрозумніше і найсправедливіше розвязала національне питання.

А тепер мабуть кожний, як не мож краще, зрозуміє вислів Шумського про те, чому в комун. партії більш. України кожний українець почуває себе пасинком партії. Тепер зрозуміє кожний, звідки беруться в КП(б)У і в КПЗУ націоналістичні українські ухили. Тепер і невіруючий зрозуміє, чому між москалем чорносотенцем, соціялістом-революціонером, конституційним чи републиканським демократом і комуністом нема ніякої ріжниці у відношенні до України і українців. Нема її і не може бути, бо всі вони кровно й расово далеко ближчі до себе, ніж до українців. Тепер зрозуміє кожний і те, чому КП(б)У є лише територіяльно українською, а по суті російською комуністичною партією з московською перевагою у свому нутрі. Тому, що при нинішних політичних відносинах у СРСР російська нація є пануючою, а всі „інородці" є поневоленими, тому, що Московщина з її культурними (тепер „пролетарськими") осередками жила і жиє і все буде жити, як довго буде тривати стан теперішньої політичної і особливо економічної централізації, коштом „інородських" країв, а в першу чергу України. Коштом України будуть будувати в Москві музеї й мавзолеї, палати й театри, шляхи й комунікаційні середники. Коштом неграмотности й невидючости українців буде процвітати московський центр червоного світовладства, буде рости російська культура. Така є трагедія поневолених! Такий тріюмф усіх здобувців!

Одначе російські комуністи-політики, а й українці московські вислужники, що намагаються закрити таке невідрадне кольоніяльне становище України в СРСР, звуть його наглядні признаки чомусь „пережитками". Одначе це ніякі пережитки, а дійсні теперішні факти. На иншому місці наводимо на це докази з найавторитетніших, бо комуністичних джерел.

Ніколи не найдеться спільної, дружньої мови між гнобителями і пригнобленими, также ніколи, як ніколи не затреться ріжниці між днем і ніччю. Ніколи російський навіть пролетарський письменник Горький не зрозуміє зболілої від національної кривди душі навіть комуніста письменника українця Винниченка. І тим більше ніколи не погодиться ніякий російський обивател на те, щоби Україна була направду сама собою, а не кольонією Москви. З того навіть лінії українці мусять зробити в інтересах свого існування відповідний висновок для себе і завершити його відповідними вчинками. Якщо вони схочуть жити, то це напевно зроблять.

В. М.

„Пережитки гнобительства України".

Як виглядають вони в світлі найправовірніших комуністів?

В колах комуністичних верхів на Україні панує, як відомо, безперервна тенденція замаскувати перед широкими масами українського населення те невідрадне кольоніяльне становище України в Радянському Союзі, яке їй принадли „з ласки" комуністичної диктатури. Одначе це їм не все вдається. Колиж хто з видючих комуністів-українців проговориться десь і скаже всю правду про „самостійність" УСРР чи то в політичному, чи економічному відношенні, то його зараз-же обухом по голові, але так, щоби він відразу не сконав а поволи і з мукою віддавав свого „контрреволюційного духа". Так було з Хвильовим, Шумським так є з Максимовичем, Васильковим і Тут... ським. Так є накінець і з Волобуєвим, що мав відвагу вказати на економічне поневолення України Москвою.

При ріжних нагодах наводили ми богато матеріялів про політичне й економічне поневолення України Москвою, а нині хочемо ще подати кілька фактів тієї самої категорії на основі свідоцтв комуністів, непогамованих прихильників такого стану. Проти Волобуєва виступив з цілим арсеналом важкої комуністичної зброї при допомозі цілого московського ЦК КП(б)У, інституту марксизму в Харкові та інших комсал, відомий Андрій Річицький. Його безмінна статтея з Волобуєвим появилася окремою книжкою п. з. „До проблеми ліквідації пережитків кольоніяльности та націоналізму" (Харків, 1928). У ній зазиває і зводить Річицький усі прояви економічного визиску України до категорії „пережитків колишнього гнобительства України".

У тій книжці на стор. 15. між иншим читаємо: „Далі він (тобто Волобуєв, бо з ним полемізує Річицький) збирає низку окремих негативних фактів, що є продуктом бюрократичних перекручувань у союзному апараті: будівництво того чи іншого заводу не там, де того вимагають природньо-економічні умови й інтереси національних республік; тенденція використовувати економічне обєднання Союзу на користь РСФРР, що є в специфічному бюрократичному апараті. До такої категорії Волобуєв зачисляє: ухвалу будувати цукровий інститут у Москві, тимчасом, як цукрова промисловість зосереджується на Україні; будівництво цукроварень в РСФРР при незавантаженні всіх українських цукроварень, з умовах зосередження продукції сировини (буряко-сіяння) майже тільки на Україні; відсування в планах будівництва УСРР на третє місце щодо металюргійної промисловости, що обертається звичайно в наукову аргументацію; будування заводу сільсько-господарських машин у Ростові всупереч вимогам українських центрів і при незавантаженні українських заводів; трьохрічна тягнина з цими заводами й справою будівництва скляного заводу в Києві. Не вдаючися в оцінку всієї низки фактів, навіть продовживши її далі, виходячи з зміркованого припущення, що скрізь тут діють ці елементи великодержавного російського шовіністичного ухилу, їх можна розглядати тільки як окремі факти бюрократичних перекручувань".

Отже, на думку Річицького, це тільки перекручування! Добре, але, що скаже Річ. на те, що ті перекручування реалізуються радянською владою!!

В іншому місці тієї брошури читаємо таке:

„В м'якшій формі до таких самих елементів зневажування почуття самоповаги гнобленої раніше нації доводиться підвести й таку термінольогію, що обминає навіть імя тієї нації і трапляється, як це свідчить тов. Волобуєв, майже в кожному з руських економічних журналів, майже в кожній книжці з питань районування, тобто таку термінольогію як „юг России", „южный округ", або в кращому разі „юг СРСР". Пережитки такої термінольогії подекуди живуть ще і в деяких наших господарчих одиниць і органів, як от „Югосталь", південна залізниця, залізниця південно-західна та інші. Ці пережитки колишнього гнобительства України (що досі обовязують! — Ред.) з старих назвах і невизнання її як нації, ігнорування її імени живуть ще не тільки в термінольогії, але й у тенденціях шовіністично-російських елементів союзного й республіканського радянського апарату або й спеців економічного будівництва трактувати УСРР, як провінцію, як південь СРСР, а самий факт утворення Союзу пояснювати собі, як відновлення єдиної Росії. Такі тенденції подибуємо і в писаннях такого видатного спеціяліста в СРСР як нинішній голова технічної ради Дніпрельстану проф. Александров, так само як і в його проекті районування СРСР, де замісць України фігурують два райони: 1) південно-західний; 2) південний гірничо-промисловий, у тій його великодержавницькій методольогії районування, що розглядає Москву, як збирача руських земель, що для неї національне розмежування й існування національних республік — це тільки неприємна „перекройка".

Ті цитати взяли ми дослівно з книжки правовірного москвофіла Річицького, бо цитувати таких „контрреволюціонерів", як Волобуєв чи інші, може й декого не переконувалоб. Але що доказують ці цитати? Вони наглядно свідчать, що вся російська комуністична (Александров теж комуніст) і некомуністична російська „сметанка" веде активну боротьбу з емансипаційними змаганнями України. Таке її вороже становище що сильно скріпив і заохотив до витримання на ньому М. Горький. Очевидно, що впливу Горького на російських великодержавників, у тім і комуністів, не сневтралізує і не затре навіть промова Луначарського нібито „в обороні" української культури та української мови, яку він недавно виголосив у відповідь Горькому. Сам Луначарський є з походження українець, тепер змосковщений. І така промова виголошена його устами є глумом, бо сама його особа ярко заперечує зміст „оборонної" промови.

Одначе правовірні прислужники Москви опоміж українців уважають такий стан на Україні цілком нормальним. А ... УСРР до РСФРР будеб ... інкорпорація ... їх думку, найкращою ... „самостійности" України, коли, на думку Річицького, ... до СРСР ... „ ... ... здійснення самостійности ... ніж розуміння"!

Ось які там самостійники!

„Американізація" влади президента.

У вчорашніх варшавських газетах появилася вістка ПАТ-а про те, що соймовий клюб Б. Б., себто т. зв. Блюку Безпартійної Співпраці з урядом (виборча „одинка") відбув в минулому тижні у Варшаві на протязі трьох днів наради, які цілком були присвячені справі зміни польської конституції. Наради були дуже довгі і тривали від 11 год. вранці до 3-ої год. в ночі з малою перервою на обід. Над якимже проєктом так завзято радили панове санатори? Офіціальна агенція доносить, що підставою до дискусії послужило аж 11 проєктів! А саме: проєкт през. ген. прок. Ст. Буковецького, проєкт підсекретаря в мін. справ. Ст. Цара, проєкт краківських професорів В. Естерайхера і Л. В. Яворського, сенатора В. Каменецького, послів І. Кохановського, М. Косцялковського і З. Лехніцького, проф. В. Маковського, І. Писецького і кн. Е. Сапіги і вкінці посмертний проєкт І. Тарновського. Як бачимо, проєктів не було мало і „спасителі" Польщі з „одинкового" табору мали з чого вибирати. Та тільки два проєкти з усіх зголошених були предложені в готовій, скодифікованій формі (себто у формі параграфів): проєкт віцемін. Ст. Цара і проф. В. Л. Яворського та ці проєкти зібрані взяли за підставу конкретної дискусії. Зате інші внескодавці предложили тільки поодинокі тези, котрі після дискусії влучено до майбутнього проєкту конституції. Інформативно ПАТ додає, що тези посла кн. Е. Сапіги, боронені послом Мацкевичем з Вильна, обори після переведеної дискусії, **відкинули**. Це на звичайній мові значить, що санатори відкинули проєкт обох названих послів, аби шляхом октрою накинути Польщі **монархічну форму влади**, домагання, котре, як відомо, вже давно в одкритій формі ставляє темпераментний публіцист виленського консервативного „Слова". Видко і панам санаторам видавалося надто рисковним піти під цю пору за голосами цих обох політичних авгурів і проголосивши в Польщі монархію, одночасно **покликати на престол марш. Пілсудського.** Для вічної памяти, слід і отсю, як бачимо, небуденну думку зафіксувати — не як куріоз, а як поважний замисл.

Які-же ці два названі вище проєкти і зголошені тези? Про це покищо ближче не кажеться. Але з ріжних голосів, котрі появилися в цій справі в пресі і котрі відомі з неоднократних публичних виступів як Клюбу Б. Б. так і всіх вичислених внескодавців, напевно можна сказати, що всі замисли панів санаторів в питанні про зміну польської конституції йдуть у напрямку: 1-о можливо найбільшого скріплення влади президента республики або, як вони популярно висловлюються: „американізації" його влади; 2-о можливо найбільшого обкроєння прав сойму; 3-о можливо найбільшого унезалежнення уряду (міністерства) від сойму і 4-о перебудові устрою сенату при одночаснім зрівнанні його прав з правами сойму. Крім цих, так мовити, основних тез, думають поодинокі реформатори зі санаційного табору при нагоді зміни існуючої конституції піти ще далі і взагалі перебудувати цілу Польщу на новий лад. Це торкається головно особи краківського проф. В. Л. Яворського, який недавно в чч. 171, 172 і 173 „Часу" оголосив вимок з виробленого ним проєкту конституції, де є мова про поділ населення між **примусові заводові (професійні) союзи**, котрих завершенням має бути **Начальна Господарська Палата** з відповідним кругом ділання і прерогативами. Але покищо спинімся тільки на вище згаданих тезах.

Сама проблема є, очевидно, задалеко складна і важлива, аби її можна вичерпати в рямках одної короткої газетної статті. **Без сумніву**, якщо справа станеться гостро політично актуальною, про неї заговорять покликані наші політичні чинники. Тут слід спинитися тільки над моментом т. зв. американізації влади президента.

Оборонці тієї засади допускаються, незнати, свідомо чи несвідомо, звичайного вводження в блуд опінії, коли свої замахові пляни підсилюють аргументами, які взяті з чужих американських відносин і до тутешніх відносин цілком не підходять. Адже американський президент вибирається електорами з усіх стейтів тільки на 4 роки, тоді, як польські проєктанти хотілиб, аби польський президент був вибираний принаймні на 10 літ, а деякі навіть пропонують, на випадок, коли на нього впаде 2 треті всіх голосів — вибирати його на дожиття. В останнім випадку Польща де факто сталасьби, як це було в II давнину, елекційною псевдомонархією. Ясна річ, що президент, котрий знає, що після чотиролітнього урядування мусить уступити, ані не охоче ані не зможе грати ролі безвідповідального диктатора. Тоді, як при пропонованій польськими санаторами 10-літній або навіть дожиттєвій каденції, такого президента просто приневолюється до безвідповідальних диктаторських замашок. Також неправдою є, начеб американський президент справді по думці американської конституції був такий необмежений у своїй владі, як це загально приймається. В ділянці закордонної політики і в справах, які відносяться до цілого союзу, президент є сильно обмежений рівнорядним чинником: американським сенатом. За урядування през. Вільсона наглядно виявилося, що проти волі сенату і краю американський президент нічого вдіяти не зробить. Сенат не погодився на втягнення Америки в європейські справи і в Лігу Націй. Вільсон же за свою впертість наложив головою. Осібно слід зазначити, що обєм спільних прав для цілого американського союзу не є надто широкий. Кожний стейт має дуже широкі власні права і прерогативи, котрих боронить дуже завзято. До них ніхто, а тимбільше президент, не може втручуватися. Взагалі, американський державний устрій виріс з двох основних принципів: самоврядування (автономії) і добровільної федерації, а устрій Польщі є простим запереченням цих принципів. Понадто, дальшим корективом проти всяких диктаторських ухилів американського президента є там незвичайно глибоко вкорінені і незвичайно важливі щодо своїх політичних впливів в державі — дві політичні партії: републиканська і демократична. І цілком незалежна публична опінія, яка побудована на основі повної свободи преси і публичних зборів.

Цих всіх передумов в Польщі немає. Отже тут реалізація проєктів, котрі хочуть наділити президента держави цілком необмеженою владою, витворилиб стан повної безвідповідальности і самоволі, вони вчинять цю людину, стоячу на першому місці в державі, чинником закулісової гри ріжних скритих котерій, засліплених, злобних і мстивих. Нема сумніву, що така „влада" скорше чи пізніше серед загальної ненависти мусить з лоскотом провалитися. І якщо треба, щоби аж тоді обанкротились всі методи влади в Польщі, котрих досі істерично пробує пануюча більшість, то може і краще, що ця більшість пустилася тепер і на цей останній експеримент.

Д-р Павло Лисяк

Нове кровопролиття в Югославії.

Загострення політичної атмосфери між сербами й хорватами.

Минулої неділі мала місце на вулицях Загребу подія, яка без сумніву причинилася до загострення політичної атмосфери в Югославії. Хорватський робітник убив 9-ма револьверовими стрілами Владу Рістовіча, головного редактора білгородського щоденника „Єдінство".

Влада Рістовіч вів у свойому органі гостру кампанію проти Радіча. Від атакування провідника хорватської опозиції не здержала його навіть остання трагедія в скупщтині й обставина, що Радіч лежить на смертельному ложі. Нічого дивного отже, що таке напастування й поборювання одного з найсвітліших політичних мужів Хорватії і національного хорватського героя, яким без сумніву зробила Радіча остання подія в югославянському парляменті, мусіло зустрінутися з гострим спротивом національно подразнених хорватів.

Влада Рістовіч прибув до Загребу у відвідини до своєї родини. Вже зараз по приїзді, коли Рістовіч зайшов до одної з каварень, накинулись на нього присутні в каварні хорвати, побиваючи його палицями до крови. Коли побитий і окровавлений Рістовіч ішов у супроводі поліційного агента до шпиталю на перевязання ран, з товпи, що викрикуючи й кидаючи погрози на його адресу, окружала його й агента, роздалося 9 револьверових стрілів, які поклали Рістовіча трупом на місці, а поліційного агента важко ранили.

Заарештований убийник заявив у комісаріяті: „Я вбив Владу Рістовіча тому, що я не міг довше терпіти образливого й гострого тону, в якому він накидався на Радіча".

Убивство Рістовіча і слова убийника, коментуючі цей учинок, є знамениі як симптом небезпечного національного подразнення хорватів і крайнього напруження сербсько-хорватського конфлікту у нутрі триєдиного королівства. У мент, коли публична опінія в Хорватії, схвильована історичною трагедією в скупштині, непокоїть-

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

Волинський Ґанді.

(Оповідання.)

I.

— Чули ви про Горичуба?

— Може вже познайомилися з Горичубом?

— Ай-ай! Бути тиждень у Приболоттю і не побачити Горичуба? Таж така оказія раз на сто років буває!

— Обовязково познайомтесь. Вам як письменникові, це просто необхідно. Оригінальна людина цей Горичуб!

Подібні запитання і поради прожужжали мені у вуха.

— Напевно якийсь пройдисвіт або блазень.

Мої добрі приболотяни страшенно образились на мене за ці слова. Особливо — бувший суддя Кулик, у якого я гостив.

— Невже ви думаєте, що ми, приболотяни, світу не бачили і не знаємо, що може письменника цікавити? Коли ми вам радили познайомитись з Горичубом, то знали, що робили.

В голосі Кулика пробреніла нотка огірчення.

— Не такі ми вже провінціонали, — додала пані Куликова.

І легко-докірливо хитнула головою.

Я почав виправдуватися, що втомився, що приїхав на село відпочити, що, нарешті, доктор заборонив мені займатися літературними справами і суворо наказав оригінальних людей обминати здалека.

Але нічого не помогло. Залишалося одно: дати слово, що негайно познайомлюся з приболотською знаменитістю.

— Не пожалкуєте, — зауважив місцевий панотець, — свята людина, праведник, таких безсеребренників я ще не зустрічав, все людям віддає. Його варто описати.

— Обовязково опишіть його! — в один голос вигукнули приболотські благочестиві жінки.

В мене аж шкіра стерпла — як від цього домагання, так і від самої думки, що прийдеться зайнятися „житям новітніх святих". Мені хотілось різко заявити шановним приболотським громадянам, що ні знати, ні бачити не хочу жадних їхніх праведників.

Але мене попередив Кулик.

— Вирішено. Підемо до нього сьогодня-ж, перед вечером. Він у таку пору виступає в усій своїй красі.

— Голий ходить? — не зрозумів я.

Жінки почервоніли, а Кулик із співчуттям зауважив:

— Та ні. Займається жертовністю...

Я цілковито збентежився.

— Жертовністю? Що це значить? Які-ж він жертви приносить? Може кріваві?...

— Ех, і фантазія у вас, — поблажливо похитав головою Кулик. — Ні слова більше не скажу. Підете — самі побачите.

Я чомусь уже почав ненавидіти цього праведника Горичуба і мені хотілось якнайшвидше від нього відпекатись.

— Скоріш знайомте, бо терпець в мене вже вривається...

— Так би відразу і сказали! — вигукнув задоволений Кулик.

А обличча пань так засяли, неначеб навернули мене на шлях спасення.

II.

Червневий день згасав.

Памятаючи своє слово, я почав одягатися, щоби бути готовим до цеї клятущої візити.

— Що ви робите!? — вигукнув Кулик так трагічно, неначеб я землю з місця зрушив.

— В чому справа?

— Ні ковнірця, ні краватки не одягайте. Він цього не любить. Він демократ. А вбрання беріть що найгірше...

— Може накажете мені йти до нього без усього?

— Но-но-но! Не гнівайтеся, — заспокоював мене Кулик. — І нервові-ж ті наші письменники!

Нарешті ми вийшли на вулицю. Сонце вже спустилося над лісом на кількох козаків. Серед зелені, що затопила село, пробував свої голосові струни якийсь невтомний соловейко. Очевидно, підготовлювався до нічного концерту на честь своєї любки. На жаль, його натхнені вправи заглушала сільська проза: скрип дверей та „журавлів", гавкання собак, чиясь „з-під серця" лайка і тисячі інших згуків, шепотів, шемрань вечірньої буденщини.

Я йшов мовчки.

Кулик навпаки — всміхався і щось наспівував собі під рудим вусом.

— Направо, в цю вуличку! — вигукнув і спинився.

— Подивіться!

Мені кинулася в вічі деревляна табличка з написом: „Ця вуличка веде всіх, хто шукає допомоги, до Самійла Горичуба".

— Без сумніву маняк, — блимнуло в мене у голові, — і якого дідька я йду до нього?

Але Кулик встиг уже перебити мої думки вигуком захоплення:

— Це лише початок. Найцікавіше буде там...

І він таємничо показав рукою на обійстя, як потопало в зелені.

Я почав вдивлятися. Добра селянська хата, садок, густий ліс бозу, порядні клуні. А що це таке? Стіни клунь усі чимось обвішані. Вдивляюся. Кількадесять прибитих шулік, ворон і іншого пажерливого птацтва. В городику на стовбурі знов табличка: „Добрим і злим однакова любов і поміч". На дощатій брамі третя табличка: „Самійло Горичуб вітає вас".

— Ненормальний, — подумав я, оглядаючись довкола. А Кулик у той же час безупинно щось говорив мені, а чого до моєї свідомости доходили лиш уривки речень: фільософ... оригінал... наш Магатма Ганді... самі побачите...

— Знаєте що, — звернувся я рішуче до Кулика, — надоїла мені ця комедія. Я вертаюсь до хати.

— Що? — вигукнув він перелякано, — тепер вертатися, коли він міг уже нас побачити? Не допущу до цього. Хіба посваримося з вами на віки!

І він силоміць повів мене на обійстя Горичуба.

Раптом з-за кущів глянуло на нас кілька пар людських очей. Були це жебраки, якісь підозрілі постаті з підпухлими від горілки очима, звичайні собі сільські дядьки і ще якась невиразна братія.

— Що це за люди?

— Ге! — з задоволенням вигукнув Кулик, — це його слава!... Самі зараз побачите.

— Здорові були, добрі люди, — привітав їх Кулик. — На Самійла Івановича чекаєте?

(Докінчення буде.)

ся важким станом недуги свойого провідника і героя Радіча, убивство головного редактора сербського щоденника „Єдінство“ є тільки долиттям оливи до вогню.

Останні вісти.

ІДЗІКОВСЬКИЙ І КУБАЛЯ МАЮТЬ ДОКОНАТИ НОВОГО ЛЕТУ ЧЕРЕЗ АТЛЯНТИК.

В розмові з представниками преси летуни Ідзіковський і Кубаля заявили, що мають намір удруге зробити пробу перелету через Атлянтик.

ПРЕЗИДЕНТ СКУПШТИНИ ЙДЕ ДО ДИМІСІЇ.

Президент скупштини М. Періч в короткім часі має зголосити димісію з огляду на те, що селянські депутати і німецька група, що до тої пори підтримувала сербських радикалів, наміряють стриматися від участи в нарадах парляменту.

ПОГОЛОСКИ ПРО КОНЦЕНТРАЦІЮ ІТАЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК НА ГРАНИЦІ ЮГОСЛАВІЇ.

За інформаціями „Політики“ італійці сконцентрували на сербській границі 100 тис. війська. „Політика“ додає, що причиною концентрації є бажання осягнути скоршої ратифікації трактату з Неттуно. З Риму ці поголоски спростовують.

ПРО ПОВОРОТ ЕСПАНІЇ ДО РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ.

Генеральний Секретаріят Ради Ліги Націй отримав депеші від урядів англійського, французького і німецького з пропозицією поставити на деннім порядку нарад найближчої сесії Зібрання Ліги Націй справу утримання в силі на 1928 р. виїмково тимчасових постанов до принятих 15. вересня 1926 р. приписів що до вибрання нсталих членів Ради Ліги. Ця пропозиція має на меті улекшити поворот Еспанії до Ліги Націй і признання їй півсталого місця в Раді.

КОНГРЕС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В ГЕНУЇ.

В кінці 6. м. відбудеться в Женеві четвертий конгрес національних меншин. Як відомо, ці конгреси були організовані в останні три роки майже завжди рівночасно з пленарним засіданням Ліги Націй.

ПІДГОТУВАННЯ ЗАМАХУ НА РАДИЧА.

Згідно з донесеннями денників з Загребу 7. п. м. до віллі Степана Радіча вломалося двох незнаних людей, які помітивши слідкуючих за ними детективів, утікли. Панує переконання, що ті особи наміряли доконати замаху на Радіча.

СОВІТСЬКІ ВІДЗНАЧЕННЯ ЗА РЯТУВАННЯ ГЕН. НОБІЛЕ.

Совітський уряд відзначив відзнаками „Червоного Знамени“ комендантів криголомів Черткова і Еггена, які керували акцією помочі для ген. Нобіле. Летун Чухновський, який, як відомо, має в тім найбільше заслуг, яко не-комуніст не дістав відзначення лише грошеву винагороду.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·00—8·88·50, канадійський долар 8·82·00—8·82·50, чеська корона 0·26·25—0·26·70, австрійський шилінг 1·25·50 - 1·25·80, румунська лея 0·05·25—0·05·50, французький франк 0·34·30—0·35·00, швайцарський франк 1·71·25—1·72·50, фунт штерлінгів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 25·50—26·60.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·75·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·50·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·68·00, 5 австрійських корон 3·46·00—3·52·00, австрійський фльорен 1·71·00—1·76·00, російський рубель 2·28·00—2·35·00, копійки за рубель 1·43·00—1·45·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 47·50—48·50, пшениця селянська 49·75—50·00, жито галицьке 32·25—37·75, ячмінь галицький броварняний 43·50—45·50, ячмінь на мливо 34·50—36·25, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 44·00—44·50, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля колірова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох ців-Вікторія 65·00—70·00.

По широкому світі.

Число безробітних у Німеччині змаліло за липень ц. р. на 5 відсотків.

Англійське міністерство праці приділило безробітним в Англії за час від січня 1913 р. до березня ц. р. запомоги на загальну суму 331 міліонів фунтів штерлінгів.

В околицях Янини в Греції вхопили бандити двох визначних грецьких політичних діячів, Меляса і Мільонаса. Бандити домагаються 5 міліонів драхм окупу.

150 арабських націоналістичних провідників у Трансйорданії ухвалили резолюцію, в якій домагаються повної незалежности Трансйорданії і знесення декларації Бельфура.

Чемберлен занедужав на інфлюенцу.

В Болгарії повстають наслідком нечуваних спек пожежі, які нищать цілі села й ліси. При одній із таких пожеж король Борис, який брав живу участь у ратівничій акції разом зі своєю сестрою Євдокією, потерпів досить поважні рани. Король Борис остає тепер під лікарським доглядом.

На днях відчинили в СРСР нову воздушну комунікаційну лінію між Москвою і Новосибірськом.

Польський уряд задумує утворити посольство в Кабулі. Аманулла має рівнож утворити при польському уряді окрему посольську станицю.

В містах, які лежать на бувшому німецько-коаліційному фронті у зах. Европі, відбулася ціла низка торжеств у честь англійських делегацій.

В Льондоні пропали важні дипломатичні папері англійського уряду. Папері згинули з авта одного з вищих англ. урядовців. Слідство держане в тайні.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

НОВИНКИ

— **Україніка.** Берлінський літературний місячник „Ді Літератур“ за липень 1928 помістив лист проф. Вас. Левицького про західно-українську літературу XX. століття п. з.: „Вестукраїнішер Бріф“. Проф. Левицький Василь обговорює в свойому листі діяльність „Молодої України“ і її кращих представників, згадує про драматичний конкурс і нагороджену драму Галана, про розвій новелі, про ювилей Кобилянської, про видавництво „Червоної Калини“ і найновішу історичну повість. Є це з черги другий лист Левицького на наші літер. теми: перший був поміщений ще перед війною (Про відродження української літератури в XIX столітті).

— **„Примірні учителі“.** Пишуть нам з Підгаєччини: Селяни села Сокільники зробили донесення до суду і Шкільної Кураторії на своїх учителів Вавра і Брониславу Павловичів за те, що вони поспихали дітей скидати вінець з хреста і зішкробувати жовто-синю фарбу, а крім того учитель Вавро Павлович сам пробував скинути вінок з хреста, при чому зломив руку розпнятого Ісуса.

— **Пожежа в Ощові.** Пишуть нам: Дня 5. п. м. в год. 3 (15) пополудні горіло в селі Ощові, повіт Грубешів. Згоріло 13 хат ураз з господарськими забудуваннями наших селян.

— **Понад 30 тисяч безробітних на Гор. Шлеську.** Воєв. уряд в Катовицях комунікує, що в часі від 25. липня по 1. серпня ц. р. кількість безробітних зменшилася на 628 осіб і виносила 30.897 осіб. З того числа припадає на гірництво 12.126, на гутництво 1.599, гутництво шкляне 7, на промисли: металевий 1.538, волокняний 131, будівляний 862, паперовий 66, хемічний 10, деревний 213, керамічний 22. Кваліфікованих безробітних було 825, некваліфікованих 11.373, рільних 220, умових 1.865. Управнених до одержання допомог було 10.887 безробітних.

— **Нова залізнича лінія Львів—Луцьк.** Дня 9. ц. м. відчинять нову залізничу лінію між Львовом і Луцьком на Волині. Згадана залізнича лінія буде становити безпосередню комунікацію між Галичиною і Волинню. Комунікація на новому торі буде започаткована товаровими поїздами. Особовий рух буде введений щойно за півтора місяця. Повне унормування залізничого руху на цілій лінії буде щойно 15. травня 1929 року.

— **Львівська хроніка.** Жертвою неосвічного шофера впав купець Гріц на вул. Кохановського. Шофер вів авто в недозволеному темпі. Важко пораненого Гріца відвезли до шпиталю. — Бажаючи покінчити з життям, застрілився 28-літній слуга Іван Гресь при вул. Кохановського ч. 112. — Поліція арештувала: Степана Номоронника за крадіж гардероби, 14-літнього Антона Кульку за крадіж посуди, 20-літнього Симона Гріштока за крадіж годинника, двох альфонсів, Кульчинського і Шіда, за побиття „лішої панни“ й Антона Ковали за постійну крадіж столового накриття з ресторану в Єзуїтськім городі.

— **З постійної хроніки.** В Люблині арештували аптикаря Казимира Копеля за недозволену торговлю наркотиками. — Невідомі бандити напали на коршму між Жовквою і Великими Мостами. Забравши тютюн і 800 золотих, утікли. — В Підбірцях біля Львова викликали узброєні парубки в Миклашева велику бійку. Поліція арештувала одного із войовничих хлопців.

— **Польські летуни знову „летять“.** Департамент летунства при польському міністерстві війни організує новий лет через Атлянтійський океан. Тим разом „поїде“ якийсь Ковальчук на літаку італійського типу. (Французький тип завів!...).

— **Тюрма... без вязнів.** На судовім будинку в Тушкові в Чехословаччині, застромили білий стяг на знак, що в тамошній тюрмі нема ні одного вязня.

— **Кінець шахових змагань в Газі.** В Газі покінчився олімпійський шаховий турнір. В індивідуальних змаганнях осягнув перше місце голяндець Еве, (12 пунктів), друге поляк Пшепюрка (11 пунктів). У змаганнях народів найбільше пунктів осягнула Мадярщина (44). Дальше йдуть Злучені Держави (39.5 п.), Польща (37 п.), Австрія (26.5), Данія, Швайцарія і Чехословаччина (34).

— **Листи славних людей.** На днях відбулася в Льондоні ліцитаційна продажа колекції листів леді Монтеґю, що жила в роках 1689—1762. В числі проданих манускриптів находиться також лист Авраама Лінкольна до генерала Дікса. За згаданий лист, в якому не було більше як 100 слів, заплатили 950 ф. шт. Письмо Юрія Вашінгтона (півтора сторінки) продали за 118 фунтів.

— **Катастрофи й нещастя.** Біля Гельсінгфорсу випав з шин на одному із мостів електричний віз і впав до ріки. 6-ох пасажирів утопилося. — В міській різні у Варшаві різник Лубиш, тронутий стадом вепрів, упав так нещасливо, що пробився власним ножем. Перевезений до шпиталю вмер. — В околицях Бамбергу, в Баварії, шалів буревій. Багато домів знищених. Знищені також поля. — Під Букарештом вилетіла в повітря порохівня. 6-ох жовнірів, що пильнували порохівні, пропало. — При будові каналу Уелленд у стейті Онтаріо в Злучених Державах згинуло наслідком нещасливого випадку 10 робітників. За 6 літ будови згаданого каналу згинуло вже 90 робітників наслідком нещасливих випадків.— Вилетіла в повітря фабрика пороху в Казимі, в Чіл. 15 осіб убитих.

— **Ріжні вістки.** До Білгороду привезли на днях закуплений югославянським урядом грам раду в оловяному опакуванні ваги 80 кільограмів. — На польському Горішньому Шлеську страйкують мулярі і теслі у фабриках заліза. — В Татрах знова горіли ліси. Тим разом в Хохоловській долині. Пожежу зльокалізували. — У західних стейтах Злучених Держав велика спека. Від сонішних ударів умирає богато осіб. — У Марієнбаді демонструвало 70 дорожкарів проти автомобілевої конкуренції. Поліція була приневолена демонстрантів розігнати а їхнього провідника арештувати. — В звязку з міжнародньою виставкою, яку підготовляють у Барсельоні, мають побудувати в згад. місті сталеву вежу 400 метрів високу. — На запрошення польського уряду прибула до Варшави прогулька англійських педагогів. — До Палестини прибула прогулька чехословацьких учителів. — В Злучених Державах є 3 міліонів урядовців на 100 міліонів населення. З того півтора міліона — це урядовці федеративні, а решта (3 і пів міл.) творять окремі урядничі апарати в поодиноких стейтах. — У Відні страйкує 800 робітників хемічних фабрик.

— **Часопис, який виходить раз на 100 літ.** Як і на всіх ділянках сучасного культурного життя, так і в пресі є богато оригінальних появ. Вистане звернути увагу на такі газети, як „Собачий Часопис“, що виходить у Ню Йорку або „Вісник“, що виходить у Ню Йорку або „Часопис Приятелів Комах“, або „Часопис для тих, що хропіють у сні“, „Орган Вегетаріянців“, „Орган Хромих“, „Орган Людського Роду“, що його видає спілка американських фабрикантів обуви, „Геральд“ — орган чесальників і т. ін. Але рекордом у тому своєрідному пресовому чудалі є мабуть часопис „Освічене Заходове Поле“, що виходить у Злучених Державах раз... на сто літ. Перше і покищо останнє число того оригінального часопису вийшло ще в 1850 році в Ню Йорку. Величина цього першого числа не уступає розмірам більярдового стола, а вага виносить ні менше ні більше, лише... 150 кільограмів. Згаданий часопис має появитися точно що 100 літ в роковини проголошення незалежности Злучених Держав.

— **З німецького консуляту в Кракові,** повідомляють нас, що бюра консуляту будуть в суботу 11. ц. м. з приводу свята німецької конституції замкнені.

Театри.

Міський великий театр.

8-го г. 7·30 веч. „Паяци“ і „Кавалєрі Рустікана“.

9-го г. 7·30 веч. „Трубадур“.

КІНА.

„Аполльо“: „Коли шаліють мущини“.
„Байка“: „Про що не вільно думати“.
„Леа“: „Мотоциклем понад хмари“ і „Дівчата без віна“.
„Палас“: „Кривава буква“.
„Фатаморгана“: „Любоші“.

Дописи.

ЛЮТОВИЧЧИНА. (Політично-організаційний рух.) Дня 13. 7. ц. р. прибув у Лютовиччину посол Тершаковець і на протязі трьох днів відбув аж шість віч у ріжних околицях цього округа. Враження з улаштованих віч полишилося дуже велике. Посол Тершаковець своїми палкими мовами, влучними та приступними аргументами підкріпив та заохотив місцевих громадян до дальшої політичної витріввалої праці. Навіть присутні деякі сельроби не мали відваги забрати голосу. І так: Дня 13. 7. ц. р. в дні великого річного ярмарку відбулося окружне віче в **Лютовиськах** під голим небом. Віче отворив канд. адв. д-р Василь Пасдавський. Після вибору президії посол Тершаковець у своїм двогодиннім звіті засував теперішнє положення українського народу під Польщею, здав звіт з праці і пояснив тактику Української Парляментарної Репрезентації на соймовій арені, звернув увагу на її боротьбу проти нових податків, представив грозу польонізаційного походу на україн. шкільництво, а вкінці вказав на вагу одноцілої політичної організації під прапором УНДО та подав плян такої організації в окрузі. Вічевики вислухали реферату з великим зацікавленням, а вкінці одноголосно одобрили діяльність і тактику Українського Клюбу і висловили спеціяльну подяку послові Тершаківцеві. — Того самого дня вечером відбув посол Тершаковець справоздавче віче в **Скородинім.** Віче відбулося при численній участи громадян в бадьорім настрою. — Дня 14. 7. ц. р. відбулося справоздавче віче в **Дверинку.** До переїзжаючого через села посла Тершаківця приходили люди з ріжними запитами, просьбами і т. п., які посол зараз таки в дорозі поладнував. При численно зібраних вічевиках зі сіл Дверника, Насічного, Царинського та Березів здав посол Тершаковець широкий звіт з діяльности Українського Парляментарного Клюбу та вказав на конечність сильної організації як під оглядом господарським так і політичним. Після уділення довного довіря Українському Клюбові а зокрема послові Тершаківцеві та подяки за труд, вічевики відспівали національний гимн і піднесені на дусі розійшлись домів. — Того самого дня відбулося посольське справоздавче віче в **Затварниці.** Посол Тершаковець крім звіту з діяльности Українського Парляментарного Клюбу торкнувся у своїй промові зокрема тих дурисвітів, які для особистих інтересів одурманюють нарід і яким вдалося обманути перед виборами село Затварниця, положене далеко в горах. Віче закінчено ухваленням повного довіря Українському Клюбові і відспіванням національного гимну. — Дня 15. 7. ц. р. в неділю відбув посол Тершаковець справоздавче віче в **Кривім.** Того самого дня переїхав посол Тершаковець до села **Полина,** де також відбув справоздавче віче. Полина є це село з мішаним українським і польським населенням. Віче відбулося під голим небом. На віче наплилися люди з усіх сусідніх сіл, а також поляки. Після реферату посла Тершаківця, вічевики ставили ріжні запити та інтерпеляції. Віче відбувалося так поважно, що навіть поляки не важилися запротестувати спокою. Після ухвалення довіря Українському Клюбові і признання за витривалу працю, вічевики відспівали національний гимн і спокійно розійшлися, відпроваджуючи посла Тершаківця в дальшу дорогу.

ТЕРЕБОВЛЯ. (Організаційно-політичний рух.) Дня 29. липня 1928 відбулося в Теребовли справоздавче віче посла і сенатора [illegible] округа, за участю [illegible] Віче [illegible] д-р Горбачевський і [illegible] посли д-р Кузьмович і д-р Заваринський [illegible]

...лакут. Віче отворив в імени Пов. Ком. УНДО в Теребовлі д-р А. Заліітний, привитав прибувших послів і сенаторів та вказав на вагу справоздавчих віч, які повинні встановити тісний звязок між послами і сенаторами та їхніми виборцями. Посли і сенатори, стикуючись безпосередньо з виборцями входять в їх думки і потреби а виборці присвоюють собі ціли і завдання та тактику своїх послів.— До Президії віча вибрано о. Ст. Мохнацького, Петра Гаптара і М. Кобильцяка як секретаря. Зібрані вислухали з великою увагою справоздання з діяльности послів та сенаторів і зі своєї сторони ставили ріжні запити прохаючи ріжних пояснень. По ухваленні актуальних резолюцій на внесення селянина з Ласковець М. Рогатинського зібрані на вічу ухвалили одноголосно Українському Соймовому і Сенатському Клюбові своє повне довіря та заявили, що тактику тих клюбів уважають за свою і все і всюди ті клюби піддержують у їх діяльности. По відспіванні „Ще не вмерла" і „Не пора" розійшлись учасники віча піднесені на дусі домів. **Присутний.**

БОРИНИЧІ. (Справоздавче віче УНДО). Дня 8 липня 1928 р. відбулося в Бориничах справоздавче посольське віче УНДО, на яке прибули сен. д-р Кирило Троян і посол Володимир Кохан та селяни з доокружних сіл. Віче отворив о. Константин Донарович, місцевий парох, і покликав до президії господаря Гриня Лускавця на предсідника й Андрія Левишина та Гриня Артима на секретарів. Предсідник уділив голосу послові Володимирові Коханові, який зложив звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Промову вислухано з увагою, хоч деякі сельробівські ватажки старалися перебивати своїми безглуздими увагами. По нім забрав голос сенатор д-р К. Троян, котрий на вступі дав належну відправу сель-робам, а відтак виголосив прегарну річеву промову, яку вислухали всі дуже уважно і приняли гучними оплесками. Потім звертались деякі селяни з запитами і просили порад, на що давав відповіди сенатор д-р К. Троян. Особливо цікава була кінцева дискусія, в якій агенти сель-робу виступали з закидами проти політики УНДО. На всі ті закиди давав сенатор д-р Троян такі влучні і переконуючі арґументи, що сель-роби чулися безрадні і побиті, а навіть богато їх прихильників, ними збаламучених, признавало повну слушність виводів нашого сенатора. — Віче одобрило становище нашої Парляментарної Репрезентації вповні. — Учасник.

БРІ: ЩИНА. Віча посла Вислоцького. Дня 22. VII. ц. р. відбулося справоздавче віче посла Вислоцького в селі Заболотці. Село Заболотці, розбите перед виборами на кілька партій, головно сельроб-правицю і лівицю, починає поволи отрясатися зі свойого затуманення. Присутні на вічу кількасот громадян висказалися за програмою Українського Національно-Демократичного Обєднання і жаліли, що так легко повірили сельробівським демагогам. — Вечером того самого дня відбулося справоздавче віче в селі Ражневі. Це село одно із свідоміших в околиці і голосувало ціле на листу УНДО. Віче було дуже численне, настрій бадьорий. На обох вічах посол Вислоцький приймав побажання і скарги від виборців до полагодження в соймі.

ЛЬВІВЩИНА. (Вічевий рух). Дня 7. липня ц. р. відбулося у Волкові справоздавче віче посла І. Лішинського. З Волкова, Милятич і Загір'я, громад, в яких українське населення становить тіке меншість, зібралися щонайменші громадяни на парохіяльному обійстю і з великим зацікавленням вислухали посольського реферату. В президії віча засідали п. п.: Володимир Ваврищин з Милятич, Федь Заторський із Загір'я і Кость Лопко з Волкова. В названих громадах нема між українцями найменших проявів національного життя. В школі майже ніхто не вчать української мови. Тому „Просвіта" й інші наші установи мусять звернути свою увагу на ці громади. Сидять то нашої інтелігенції у Львові, а тут під самим боком нема кось кому занятися нашим національно загибаючим селянством! — Того самого дня відбулося таке саме віче в Жиравці. На громадській площі зібралися понад тисячка громадян обох полів з Жиравки й сусідних сіл. Зокрема старша поволь виявила велике заінтересування вічем. До президії віча увійшли громадяни: Тимко Карпа і Микола Федак з Жиравки і Герасим Калішинський з Милятич. Завдяки кільком селянам-патріотам, зокрема старому діячеві Тимкові Карпі, Жиравка стала в рядах кращих громад львівського повіту. До недавна бридкісне село, але майже в цілости віддало свої голоси на 18-ку. Поважна вічева дискусія вказує на те, що жиравчани добре орієнтуються в наших національних справах. Жалувалися вони між ін. на страшні дороги (хоча від Львова віддалені лише 12 клм.), на дорожню опалового дерева в лісах Потоцького (сяг коштує 95 зол., фіра збираного дерева 20 зол.) і на шикани магістратських та поліційних службовиків при постою у Львові.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА (Посвячення угольного каменя під читальню „Просвіти" в Прошовій). В неділю 29. липня ц. р. відбулося в Прошовій тернопільського повіту посвячення угольного каменя під будову мурованої з каменя домівки для читальні „Просвіти", кооперативи й інших установ. Посвячення доконав місцевий парох о. Евген Лопатинський в асисті двох священиків сусідів і він перший опісля промовив про значіння освіти для народу. Відтак промовляли проф. Іларій Брикович від Головного Виділу „Просвіти" у Львові і від філії „Просвіти" в Тернополі та посол д-р Степан Баран з Тернополя від Української Парляментарної Репрезентації, складаючи побажання як найкращих успіхів в освіті й і економічній організації села і признання для тих, що ведуть цю справу. Тут слід замітити, що село Прошова, одно з найбідніших на Поділлі, дає справді докази великої життєвости і національної свідомости, коли мимо своєї бідноти будує у себе власну національну українську домівку. Характеристичне і те, що на повище небуденне свято не запрошено посла Ладики, на котрого Прошова голосувала.

БОРИСЛАВЩИНА. (З культурно-релігійного життя). Між днем 18. червня і 2. липня ц. р. гостив у нашій околиці о. візитатор С. Метелля. Слухи ходять і широко розписуються часописи, як то в застрашаючий спосіб шириться у нас православний рух та рух сектанський. Загал певно думає, що в нашому нафтовому басейні вже не тільки розширилися всякого роду секти, але треба й церкви позносити, бо безвірство-комунізм запанували у нас всевладно.. Як хто такої гадки, т помиляється грубо. Як мило, як любо було глядіти, як з кожної парохії, тимбільше з самого Борислава, на гарно убраних конях витало наше робітництво та селянство в козацьких строях любого гостя. Бандерії виїздили далеко-далеко назустріч о. візитаторові. День візитації — це день свята даної громади. При тріумфальних брамах, які були убрані в національні прапори, витали о. візитатора громадяни при здвигу процесії хлібом і сіллю по старо-українському звичаю. Чужинець, ба навіть і свій, бачучи такий величавий церковно-національний похід з таким не иним здвигом парохіян, дивувався, звідки таке привязання до церкви в цій кітловині збираниши народів". Вороги церкви й нашого народу сінились зі злости, що наша церква вміє єднати всіх разом, уміє лучити церковне з національним. Урядовець, богатий промисловець, бідний робітник — усі зливаються в одно непроглядне море. На закінчення візитації відбувся деканальний соборчик. На цім зібранню по відбутій дискусії на тему, як протидіяти ширенню сект і безвірства, порішено просити Еп. Ординаріят у Перемишлі, щоб він скликав з кожного деканату окрім о. деканів ще по двох священиків, яких би вибрали собі конденкальні священики, на зїзд до Перемишля. На цьому зїзді можна будоб обговорити всі наші пекучі церковні справи, зокрема справу ширення сектанства і православія поміж нашим народом і протидіання тим рухам. Не від річи будоб запросити на цей зїзд і декого зі світської інтелігенції. Це пропозиція згаданого деканату, але й інші деканати не повинні засипати порушеної справи. Вони повинні обовязково скликати деканальний соборчик, перевести дискусію та поділитися своїми рішеннями із загалом духовенства. Справа важна й не терпить проволоки. На превеликий жаль, між нашим українським духовенством нема однодільного фронту. Є дві станові часописи: „Нива" і „Нова Зоря" — але як вони поборюються взаїмно? Чи це по католицьки? — Священик.

ПІДГ ИЦІ. (Повітовий Народній Зїзд). В четвер дня 26 липня ц. р. відбувся у Підгайцях Повітовий Народній Зїзд для полагодження деяких біжучих організаційних справ.

На повітовий зїзд, що відбувся в салі читальні „Просвіти" на Старому Місті — самі Підгайці, осередок великого українського повіту, власної салі не мають і під тим оглядом творять сумний виїмок в краю, — прибули численно відпоручники громад з цілого повіту, між ними кільканатьох священиків. Зїзд отворив п. Олекса Яворський, а проводив йому о. Корнило Куницький з Шумлян великих. Реферат про наші внутрішні політичні і партійні відносини виголосив посол д-р Баран, підчеркуючи потребу партійної солідарности з виключенням особистих порахунків. У другій частині свого реферату представив посол д-р Баран діяльність Української Парляментарної Репрезентації в часі минувшої сесії та її відношення до Клюбу українських соціялістів-радикалів. По рефераті посла д-ра Барана відбулася ширша дискусія над справами політичними і організаційними, в якій промовляло біл ше число учасників, з котрих неодин висказував побажання усунення місцевих особистих терть і непорозумінь та задержання єдности національного фронту. Так воно і повинно бути і Підгаєччина, що в цілости причисляє себе до УНДО і на листу ч. 18 дала майже 100 відсотків всіх українських голосів, має дати примір іншим повітам партійної єдности і карности.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книже-ку ч. 79.10.

Нові книжки й журнали.

Герберт Кассон: **Тайни успіху в інтересах** (16 засад ділової людини). Переклад зі вступною статтею Віктора Приходька. Львів, 1928. Накладня Михайла Таранька. Стор. 172. 16°.

Інж. агр. Гр. Паляниця: **Пшениця.** Про її управу та угноювання. Львів, 1928. Накладом „Сільського Господаря". Бібліотека „Сільського Господаря". Ч. 53. Стор. 32. 16°.

Інж. агр. Гр. Паляниця: **Жито.** Про його управу та угноювання. Львів, 1928. Накладом „Сільського Господаря" у Львові. Бібліотека „Сільського Господаря". Ч. 52. Стор. 32. 16°.

КП(б)У про розбивачів КПЗУ. Львів, 1928. Видання ЦК КПЗУ. Стор. 128. Розм. 16°.

П. Фрачко: **В Пралісах Бразилії.** Накладом В-ва „Ока". Коломия, 1928. „Ряст" бібліотека для всіх під редакцією І. Зубенка. Випуск 7. Ціна 50 сот. Стор. 52. Розм. 16°.

Д-р Андрій Чайковський: **І. Московський цар Дмитро Самозванець. ІІ. Хотинська справа.** Історичні нариси. Накладом В-ва „Ока". „Ряст", бібліотека для всіх під редакцією Ів. Зубенка. Випуск 5—6. Ціна 1 зол. Стор. 72. Розм. 16°.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Рожнятів: 9.VIII. Маруся Богуславка.

Перегінсько:
10.VIII. Гейша.
11.VIII. Вихрест.
12.VIII. Маруся Богуславка.

Бурса ім. Ів. Франка при коедукаційній гімназії в Яворові прийме 100 хлопців на 1928/29 шкільний рік. Платня І. бурси 50 зол. місячно, ІІ. — 35 зол. (або довіз харчами). Організується теж окремий інститут для дівчат. Зголошуватися до дня 20/8 1928 р. Яворів дня 7. липня 1928 р. — За Виділ Бурси ім. Франка. 49 5—5

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАБРИКА „Дріт" Львів-Замарстинів Короля Яна III. ч. 5 поручає найдешевше сітки до курників, уладжує цілковиті огорожі тенісових кортів, віль, городів, разом з брамами і фіртками. Телефон 16—18 і 13—27.
2184 14—?

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 2481 7—?

СТОЛЯРІВ до форнірованих робіт прийме столярський майстер. — Верхтипорох в Клепарові вул. Церковна, Львів. 203 2—3

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ТЕАТР Тобилевича пошукує героїчного і ліричного тенора до сальонового репертуару. Платня стала. — Зголошення: Вишневський, Станиславів, вул. Сапіжинська ч. 15. 213 2—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 106-?

ПРИЙМУ концініента від дня 1. вересня ц. р. Услівя після умови. — Д-р Виницький, адвокат в Устріках дол. 211 2—3

ПОШУКУЄТЬСЯ учителька до 9 і 14-літньої дівчинки в І. і IV-ої кл. приватної гімназії у німецькій родині на Поморю, з німецькою, польською (дещо французькою) мовою. Винагорода: около 150 зол., харч і вільне мешкання. — Зголошення в нім. мові слати: F. Kröhling (Gutsbesitzer) Wielka Słońza kolo Subkowy pow. Tczew, Pomorze. 212 2—3

ГЛЯДАЮ совісного учителя на цілий рік для ученика до IV. гімназійної класи. — Ті, що вміють грати на скрипці, мають першенство. — Услівя на адресу: Notarjat Dynów. 208 2—?

ПРИЙМУ ДВІ семинаристки на станцію, пять хвиль ходу від державного семинара і Василіянок. Зголошення Тухля „пенсіонат" Дора. 201 3—3

ГЛЯДАЮ здорової інтелігентної учительки з укінченими гімназійними студіями до донечки з І-ої кл. гуманіст. гімназії. Услівя, curriculum vitae, слати о. Мих. Дуркот, парох Боляхов горішна п. Нове місто к. Перемишля. 209 2—3

ГЛЯДАЮ служби, середний вік, умію варити, може бути і без варення. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Служба". 1—1

ІНЖІНІРА-землеміра з практикою негайно прийме канцелярія Інж. І. Поповича в Станиславові, вул. Липова 33. 215 1—2

УЧЕНИЦЬ прийму на станцію. Фортепян дома. — Вул. Хмановської ч. 12. А. Опацка. 214 1—1

КІМНАТА уладжена до винайму. Околиця св. Антонія, тільки для поважних осіб. — Зголошення: вул. Домініканська ч. 11. Каса від 9—1. 206 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.